

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 4. decembra 2012 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **Ing. I. A.**, pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. g/ Tr. zák., **o dovolaní obvineného** podanom prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. I. H. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 4. mája 2011, sp. zn. 3 Tos 40/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. I. A. **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením z 23. februára 2011, sp. zn. 1 Nt 15/2010, podľa § 299 ods. 1 Tr. por. a § 73 ods. 1 Tr. zák., § 74 ods. 1 Tr. zák. uložil Ing. I. A., nar. X. v B., trvale bytom K., ul. N. č. X./X., ochranné ústavné psychiatrické liečenie.

Na podklade sťažnosti Ing. I. A. proti prvostupňovému rozhodnutiu Krajský súd v Žiline uznesením zo 4. mája 2011, sp. zn. 3 Tos 40/2011, podľa § 193 ods. 1 Tr. por. sťažnosť Ing. I. A. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal za obvineného **Ing. I. A.** v jeho prospech v zmysle § 369 ods. 5 veta druhá Tr. por. písomným podaním **z 24. augusta 2012** (doručenom súdu prvého stupňa 27. augusta 2012) **ustanovený obhajca JUDr. I. H. dovolanie.**

Dovolateľ sa ním domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom závažné porušenie práva na obhajobu a zrušil kazové rozhodnutie o trestnom

stíhaní za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. g/ Tr. zák. a o uložení a nariadení ochranného ústavného liečenia.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Poukázal na to, že v prípravnom konaní vedenom na Obvodnom oddelení Policajného zboru Kysucké Nové Mesto a v konaní nasledujúcom po ňom, bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Svedkyňa E. A. pri podávaní trestného oznámenia uviedla, že bol na psychiatrickom liečení, a preto bolo už v tom čase nevyhnutné zaoberať sa jeho duševným stavom a schopnosťou náležite sa obhajovať v zmysle § 37 ods. 2 Tr. por.

Ďalej uviedol, že 16. septembra 2010 bol jeho výsluch, ako aj výsluch jeho syna M. A., vykonaný bez prítomnosti ustanovenej obhajkyne JUDr. M. M. (opatrenie Okresného súdu Žilina z 25. februára 2010, sp. zn. 0 Tp 102/2010). Táto sa zúčastnila až výsluchu svedkyne E. A. 9. novembra 2010, v ten istý deň nazrela do vyšetrovacieho spisu, preštudovala ho a oboznámila sa s výsledkami vyšetrovania. Preštudovania vyšetrovacieho spisu sa zúčastnil aj on sám, avšak takéto jeho konanie nemohlo samo osebe dostatočným spôsobom zabezpečiť jeho obhajobu.

Vyšetrovateľ uznesením z 19. marca 2010, sp. zn. ČVS: ORP – 258/KM – CA – 2010, podľa § 143 ods. 1 Tr. por. pribral do konania dvoch znalcov z odboru psychiatrie a 29. apríla 2010 bol vypracovaný znalecký posudok č. 108/2010, z ktorého vyplýva, že trpel závažnou duševnou chorobou v zmysle choromyseľnosti a nebol schopný chápať zmysel trestného konania. Preto nebolo ani možné vykonávať procesné úkony bez prítomnosti jeho obhajkyne.

Zároveň konštatoval, že bol znalcami vyšetrený bez použitia elektronickej techniky na písanie, a to aj napriek tomu, že trpí hluchotou v dôsledku ktorej sa nemohol kvalifikovane vyjadriť, odpovedať na kladené otázky, odôvodniť svoje názory, pocity a obhajovať svoje práva. Z hľadiska hodnotenia duševného zdravia mohla preto viaznuca komunikácia viesť ku nesprávnym záverom.

Tiež zdôraznil, že celé pojednávanie na Okresnom súde Žilina bola fraška, pretože súd na verejnom zasadnutí nebral do úvahy jeho písomné svedectvo, nevypočul navrhnutých svedkov a vôbec nebol pripustený k svojej obhajobe a vysloveniu jeho postojov, stanovísk a výhrad. Znalec - psychiater rozprával 50 minút nepravdy a akýkoľvek pokus o námietky k priebehu konania a jednotlivé vyjadrenia boli súdom zamietnuté. Navyše mu bolo odmietnuté právo posledného slova v zmysle § 275 Tr. por.

Na záver poukázal na to, že jeho hluchota vniesla do celého trestného konania chaos, pretože nemožnosť počuť, zvážiť, pochopiť a vyjadriť sa k celému trestnému konaniu je porušením jeho práv. Sluchová pomôcka, tzv. zvýrazňovač zvuku do ucha, ktorú si zabezpečil až v priebehu r. 2012 by mu nepochybne umožnila vypočuť si poučenie obvineného v priebehu prípravného konania, poznať zmysel vyšetrenia a otázky znalcov, ktorí podávali znalecký posudok, vedieť sa vyjadriť k porade so svojím obhajcom a napokon porozumieť a pripustiť odôvodnenosť jeho protiprávneho konania.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Žilina a jeho opatrovníkovi M. A..

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr poukazuje na to, že obvinený Ing. I. A. bol rozsudkom Okresného súdu Žilina z 12. decembra 2011, sp. zn. 21 Ps 3/2010, pozbavený spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka mu bol ustanovený M. A., nar. X., bytom K., N. č. X..

Podľa § 369 ods. 5 Tr. por. v prospech obvineného, s jeho výslovným písomným súhlasom, môže dovolanie podať aj príbuzný obvineného v priamom pokolení, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh. **Ak je obvinený mladistvý, osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, môže i proti vôli obvineného za neho v jeho prospech podať dovolanie aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.**

Ďalej dovolací súd zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. g/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. s poukazom na § 369 ods. 5 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Po preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolateľom namietaný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (písm. c/).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadným porušením práva na obhajobu sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe (§ 37). V prípade, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, potom je splnená táto podmienka dovolania spravidla vtedy, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali **k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky z predloženého procesného spisu a podaného dovolania zistil, že obvinený Ing. I. A. v prevažnej miere namieta skutočnosti, ktoré predchádzali vydaniu meritórneho rozhodnutia v prípravnom konaní, konkrétne **rozhodnutiu prokurátora o zastavení trestného stíhania.** Týmito skutočnosťami však dovolací súd nebol oprávnený sa zaoberať, nakoľko v zmysle § 368 ods. 1 **dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.**

Pokiaľ ide o ďalšie námietky dovolateľa, ktoré smerujú proti rozhodnutiu súdu o uložení ochranného opatrenia (ochranné ústavné psychiatrické liečenie), dovolací súd nezistil žiadne zásadné porušenie práva na obhajobu. **Za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nemožno považovať akékoľvek, resp. každé porušenie práva na obhajobu, ale iba také, ku ktorému došlo zásadným spôsobom.**

Okresný súd Žilina opatrením zo 14. decembra 2010, sp. zn. 1 Nt 15/2010, ustanovil obvinenému Ing. I. A. obhajcu JUDr. M. S. vo veci návrhu na uloženie ochranného ústavného psychiatrického liečenia, ktorý bol prítomný na verejnom zasadnutí 13. januára 2011, kde obvinený vypovedal, ako aj na verejnom zasadnutí 23. februára 2011, počas ktorého bol vypočutý znalec MUDr. S. D., ktorý sa podieľal na vypracovaní znaleckého posudku spolu s MUDr. J. L.. Tento zotrval na záveroch písomne podaného znaleckého posudku, a hoci od jeho vypracovania uplynul určitý čas, súd nepovažoval za nevyhnutné ďalšie doplňujúce vyšetrenie, nakoľko u obvineného Ing. I. A. ide o ochorenie trvalej povahy, ktoré pretrváva a bude pretrvávať aj do budúcnosti s tým, že sa dá do určitej miery ovplyvniť liečbou a zmierniť tak negatívne prejavy tohto ochorenia.

K námietke dovolateľa, že vôbec nebol pripustený k svojej obhajobe, dovolací súd pripomína, že na verejnom zasadnutí mu bola poskytnutá možnosť vykonať výsluch znalca, čo odmietol, následne sa k tomuto výsluchu znalca vyjadril a k prečítaným listinným dôkazom, ako aj k podstatnému obsahu pripojeného vyšetrovacieho spisu OO PZ Kysucké Nové Mesto, ČVS: ORP – 258/KM-CA-2010 a spisu Okresného súdu Žilina, sp. zn. 1 Nt 15/2010, ktoré boli oboznámené, nemal žiadne pripomienky.

V súvislosti s navrhovaním dôkazov zo strany obvineného, ktorý požadoval vypočuť ďalších presne špecifikovaných svedkov, dovolací súd uvádza, že tomuto právu zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím takémuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú. Nie je však možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Pokiaľ ide o právo posledného slova v zmysle § 275 Tr. por., toto je možné uplatniť len na hlavnom pojednávaní po skončení záverečných rečí, nie na verejnom zasadnutí,

kde podľa § 295 ods. 3 Tr. por. platí, že po vykonaní dôkazov udelí predseda senátu slovo na konečné návrhy a **ak je osobou, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím, obvinený, má právo hovoriť posledný.**

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnený nebol, a preto vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 4. decembra 2012

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová